

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж
Національного лісотехнічного університету України»

З А Т В Е Р Д Ж Е Н О
Наказом директора ЗЛФК
від 31.08.2023 № 106-О
Директор Михайло ЛИПЧЕЙ

Положення

про організацію фізичного виховання і
масового спорту
у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж
Національного лісотехнічного університету України»

Розглянуто та схвалено
на засіданні педагогічної ради
протокол № 1
від 31.08. 2023

м. Хуст -2023

Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в Закарпатському лісотехнічному фаховому коледжі.

Укладач: Петенко М.Й. – викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

I. Загальні положення

Фізична підготовка передбачає досягнення такого рівня розвитку тих або інших фізичних якостей, становлення рухових вмінь та навичок, які відповідають вимогам успішної діяльності за обраним фахом. Вона дозволяє юнакам та дівчатам не лише успішно справлятися із фізичним навантаженням, але й здійснювати повсякденні зусилля, які вимагають прояву певного рівня рухових якостей, вмінь та навичок.

Форми і методи проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі дня визначає заклад освіти залежно від умов та внутрішнього розпорядку.

До оздоровчої роботи відносять:

- плановий профілактичний медичний огляд студентів ;
- визначення функціонального стану здоров'я і загальної фізичної підготовки студентів ;
- участь у роботі секцій, команд , груп;

1.1. Фізичне виховання та масовий спорт у коледжі мають на меті забезпечити виховання у студентів потреби в здоровому способі життя, самостійного оволодіння вміннями й навичками управління фізичним розвитком людини.

Завданнями фізичного виховання та масового спорту в коледжі є :

- пропаганда серед студентів цінностей здорового способу життя;
- формування в студентській молоді основи теоретичних знань, практичних методичних здібностей (умінь і навичок) з фізичного і спортивного виховання;
- сприяння розвитку професійних, світоглядних та громадянських якостей;
- підготовка та участь студентів у різноманітних спортивних заходах.

У цьому положенні наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

- фізичне виховання – складова освіти і виховання, педагогічний, освітній процес, предмет (навчальна дисципліна), спрямований на оволодіння знаннями, вміннями й навичками щодо управління фізичним розвитком людини різновидами рухової активності;
- Фізична реабілітація (спеціальні медичні групи) – спеціалізований напрям процесу фізичного виховання людини з відхиленнями в стані здоров'я;
- спортивне виховання (тренування) – спеціалізований напрям процесу фізичного виховання в окремому виді спорту;
- масовий спорт – система організації та проведення спортивних заходів (змагань, розваг, ігор) з масових видів рухової активності, засіб фізичного виховання;
- фізичний розвиток – складова життєдіяльності людини, зміна природних властивостей її організму впродовж життя, що виявляється у вигляді показників функціональних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності ;
- рухова (фізична) активність – сукупність видів фізичних вправ та видів спорту, засіб фізичного виховання.

1.2. Безпосередню організацію освітнього процесу з фізичного виховання та його спеціалізованих напрямів і ході освітнього процесу і в позанавчальний час в

коледжі здійснює циклова комісія суспільно-гуманітарних дисциплін, до якої входять викладачі фізичного виховання .

II. Нормативно-правова база організації освітнього процесу з фізичного виховання та фізкультурно-масової роботи

2.1. Організація освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту в коледжі базується на Законах України «Про освіту», «Про професійну (професійно - технічну) освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років; наказом МОЗ та МОН України від 20.07.2009 N518/674, наказом МОН України 01.06.2010 N 521, постановою Кабінету Міністрів України від 08.12.2009 N1318, наказом МОЗ України N682 , наказом МОН України від 14.11.2003 N757.

2.2. Організація освітнього процесу з фізичного виховання у коледжі здійснюється на підставі вимог державного стандарту, галузевих стандартів та стандартів фахової передвищої освіти, затверджених в установленому законодавством порядку.

2.3. Організація масового спорту у коледжі здійснюється на підставі календарного плану спортивних заходів, положення про змагання (універсіаду, спартакіаду) та відповідних правил, які встановлюються їх організаторами та затверджені в установленому порядку.

III. Організація освітнього процесу з фізичного виховання та фізкультурно-масової роботи

3.1. Відповідно до правил безпеки під час занять з фізичної культури і спорту в закладах загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 01.06.2010 N521: *до занять з фізичної культури і спорту допускаються студенти, які :*

- пройшли обов'язковий медичний профілактичний огляд, не мають протипоказань щодо стану здоров'я, у яких визначені рівень фізичного розвитку і група для занять фізичною культурою;

- студенти повинні бути присутніми на заняттях з фізичної культури незалежно від рівня фізичного розвитку і групи для занять фізичною культурою, а також тимчасово звільнені від занять;

- допустиме навантаження на заняттях для тих студентів, які за станом здоров'я належать до підготовчої та спеціальної груп і відвідують заняття фізичної культури, встановлює викладач;

- загальне керівництво організацією медичного контролю за станом здоров'я студентів у коледжі здійснюють місцеві органи охорони здоров'я та органи управління освітою відповідно до чинного законодавства України;

- при складанні розкладу занять на навчальний рік слід враховувати кліматичні умови і матеріальну базу закладу освіти, не рекомендовано здвоювати заняття з фізичної культури або проводити їх два дні поспіль;

Заняття проводяться за загальною програмою фізичної культури, але з можливою затримкою складання відповідних нормативів. Оцінювання студентів - за теоретико-методичні знання та техніку виконання вправ.

До спеціальної медичної групи відносяться студенти зі значними відхиленнями в стані здоров'я, фізичного розвитку і діяльності основних функціональних систем, що потребують суттєвого обмеження фізичного навантаження. Студенти спеціальної медичної групи повинні обов'язково займатися на загальних заняттях фізичної культури у відповідному одязі і взутті. Вони беруть участь у підготовчій та заключній частині занять, закріплюють матеріал вивчений на заняттях у групі, а при покращенні стану здоров'я виконують елементи рухів основної частини.

Основною формою організації навчальної діяльності є індивідуальний підхід сумісний з груповим. Ці завдання за рахунок диференціації методики (різні вихідні положення, ступені напруження, амплітуди рухів тощо). Формування груп здійснюється з урахуванням віку та стану здоров'я. Можливе об'єднання в групу студентів з різними захворюваннями тому, що характер пристосування до фізичних навантажень і особливо пристосування серцево-судинної і дихальної систем у багатьох відношеннях схожі. Списки студентів спеціальної медичної групи, затверджуються наказом директора коледжу з вказівкою діагнозу захворювання і терміном перебування в ній.

3.2. Освітній процес з фізичного виховання в коледжі здійснюється у наступних формах :

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- контрольні заходи у вигляді заліків, прийому контрольних нормативів.

3.3. Основними видами навчальних занять з фізичного виховання в коледжі є: практичне, індивідуальне заняття; консультація. Коледжем може бути встановлено інші види навчальних занять з фізичного виховання.

3.4. На практичних заняттях викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних (методичних, організаційних) положень фізичного виховання, його спеціалізованих напрямів, масового спорту у вигляді бесіди та формує вміння і навички їх практичного застосування.

Практичні заняття проводяться в спортивних залах, на спортивних майданчиках, стадіоні, які оснащені необхідними засобами навчання.

Перелік тем практичних занять визначається навчальною програмою з фізичного виховання та має передбачати: загальну фізичну підготовку, спеціальну фізичну підготовку, технічну підготовку.

Практичне заняття складається з попереднього контролю показників фізичного розвитку здобувачів освіти, їх знань, умінь і навичок з фізичного виховання, їх перевірку, оцінювання.

3.5. Індивідуальне заняття проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних здібностей.

3.6. Консультація – вид навчального заняття, на якому студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання, або пояснення певних теоретичних

положень їх практичного застосування. Консультація може бути як для одного так і для групи студентів.

3.7. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою з фізичного виховання, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

3.8. Навчальні секції спортивного виховання проводяться за розкладом затвердженим директором коледжу. До навчальної секції зараховуються студенти, які виявили бажання вдосконалювати свою спортивну майстерність у видах спорту цієї секції. До секції зараховуються студенти основної медичної групи, які за результатами тестування мають позитивні показники фізичної підготовленості. Участь у змаганнях – за додатковим дозволом лікаря.

IV. Єдині вимоги до студентів при проведенні занять з фізичного виховання в коледжі

4.1. Студенти, які визначені здоровими та не мають відхилень у стані здоров'я, на початок навчального року зараховуються до основної фізичної групи. Студенти, які мають хронічні захворювання та відхилення у стані здоров'я, проходять медичний огляд у поліклініці до початку навчальних занять. (Наказ МОЗ України N728 від 27.08.2010)

4.2. Студенти, які не представили довідку з визначенням спеціальної медичної групи (чи звільнення від фізичних навантажень), до виконання нормативів не допускається (присутність на заняттях обов'язкова), про що повинні бути проінформовані куратори груп (батьки студента).

4.3. Списки студентів спеціальної медичної групи та звільнених від фізичних навантажень затверджуються на початку кожного семестру наказом директора коледжу та доводяться до відома кураторів груп.

4.4. Викладачі фізичного виховання за місяць до закінчення терміну перебування у спеціальній медичній групі повідомляють студента, куратора групи (батьків) про необхідність проходження повторного медичного обстеження з метою визначення групи для занять фізичним вихованням. (Наказ МОЗ України та МОНУ N518 від 20.07.09).

4.5. Довідки про наявність спеціальної медичної групи студент повинен представити викладачу в двотижневий термін на початку семестру.

4.6. Звільнення студента в повному обсязі від фізичних вправ здійснюється комісією ЛКК.

4.7. Студенти, тимчасово звільнені від занять фізичною культурою, зобов'язані бути присутніми на заняттях у спортивній формі.

4.8. Студенти, які пропустили заняття без поважних причини, зобов'язані відпрацювати пропущені теми протягом тижня у спортивній залі або на стадіоні.

4.9. За поважну причину пропуски занять вважаються при наявності довідки з поліклініки, лікарні, медичного пункту коледжу, заяви студентів за підписом заступників директора – не відпрацьовуються.

4.10. Студенти, які зазнали травм в період проведення заняття, чи погано себе почувають повинні негайно повідомити про це викладачу. Викладач, в свою чергу, зобов'язаний надати першу медичну допомогу та викликати медичного працівника, повідомити батьків та адміністрацію коледжу.

4.11. В процесі проведення занять з фізичного виховання категорично заборонена некоректна поведінка як з боку викладача, так і з боку студента.

4.12. Студенти, які займаються в спортивних секціях не менш 2-х разів на тиждень або є членами збірних команд коледжу з видів спорту мають право претендувати на відмінну оцінку з фізичного виховання.

V. Планування навчальних занять з фізичного виховання та спортивних заходів

5.1. Розклад навчальних занять з фізичного виховання затверджується директором коледжу за поданням колективу фізичного виховання, який розробляє його відповідно до пропускної спроможності спортивних споруд, а також медико-біологічних закономірностей процесу фізичного виховання щодо тижневої періодичності навчальних занять.

Планування змісту навчальних занять з фізичного виховання, їх засобів і методів визначається викладачем самостійно на підставі вимог навчального плану, плану-графіка, навчальної програми з фізичного виховання.

5.2. Календарний план спортивних (спортивно-масових) заходів коледжу та положення про змагання розробляється колективом фізичного виховання та затверджуються директором коледжу.

VI. Контрольні заходи з фізичного виховання

6.1. *Контрольні заходи з фізичного виховання включають поточний та підсумковий контроль.*

6.2. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять. На практичних заняттях поточний контроль має на меті перевірку рівня фізичного розвитку здобувачів освіти за функціональними, фізичними, руховими (технічними) показниками. Форма проведення поточного контролю і система оцінювання рівня знань визначаються колективом фізичного виховання.

6.3. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль з фізичного виховання включає семестровий контроль.

6.4. Семестровий контроль з фізичного виховання проводиться у формах заліку або диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, установлені навчальним планом. Студент вважається допущеним до семестрового контролю (заліку), якщо він виконав усі види завдань, передбачені навчальним планом.

Оцінювання навчальних досягнень студентів на заняттях з фізичного виховання може здійснюватись за такими видами діяльності :

1. Засвоєння техніки виконання фізичної вправи.
2. Виконання навчального нормативу (з урахуванням динаміки особистого результату). При цьому оцінка за виконання нормативу не є домінуючою під час здійснення тематичного, семестрового чи річного оцінювання.
3. Виконання навчальних завдань під час проведення заняття.
4. Засвоєння теретико-методичних знань.

Для оцінювання розвитку фізичних якостей використовуються навчальні нормативи, які розроблено для кожного модуля. Контрольні навчальні нормативи є орієнтованими. Порядок їх проведення визначає викладач відповідно до робочої програми.

Під час оцінювання навчальних досягнень з фізичної культури також враховуються :

- особисті досягнення студентів протягом навчального року;
- ступінь активності студентів на заняттях;
- залучення їх до занять фізичною культурою в позанавчальний час;
- участь у змаганнях усіх рівнів.

На основі зазначених показників викладачі можуть застосовувати різноманітні системи нарахування «бонусних» балів. Наприклад, якщо студент виконав залікову вправу на певний рівень, але, його особистий результат поліпшилася порівняно з попереднім показником, викладач може виставити оцінку, на 1-2 бали вищу за ту, яка передбачається контрольними навчальними нормативами.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів із фізичної культури затверджені наказом МОН України від 05.05.08. N371.

Для попередження нещасних випадків слід дотримуватись вимог безпеки під час проведення занять, особливо, при складанні контрольних нормативів, коли студенти виконують вправи з максимальним навантаженням.

Під час складання нормативів потрібно дотримуватись таких вимог :

1. Контрольні навчальні нормативи складають студенти основної медичної групи, які на момент прийняття нормативу не скаржаться на погане самопочуття та стан здоров'я.
2. Кожній заліковій вправі передуює спеціальна підготовка (не менше як на двох заняттях).
3. Перед складанням нормативу викладач проводить розминку, а після – відновлювальні вправи.
4. Студенти мають можливість перекласти норматив на визначеному викладачем заняття.
5. Викладач зобов'язаний забезпечити безумовне дотримання правил безпеки під час здачі нормативів.

У період з 01.09. до 01.10 кожного навчального року з метою адаптації студентів до навантажень на заняттях фізичного виховання (фізичної культури)

прийом контрольних нормативів не здійснюється, а також обмежується виконання вправ з максимальною інтенсивністю.

Під час оцінювання необхідно :

- здійснювати індивідуальний підхід, тобто створювати для студентів умови, які відповідають особливостям їх розвитку, рівню фізичної підготовленості, стану здоров'я;

- конкретизувати завдання, визначене змістом даного заняття, за яке студента буде оцінено;

- застосовувати гласність оцінки (своєчасно інформувати студента про оцінку з коротким аналізом виконання ним рухової дії).

VII. Зміст діяльності викладачів фізичного виховання.

7.1. Викладачі фізичного виховання здійснюють такі основні види діяльності:

- *освітню;*

- *методичну ;*

- *спортивну ;*

7.2. До змісту освітньої діяльності входять :

- організація та проведення навчальних занять і заходів з фізичного виховання;

- контроль показників фізичного розвитку студентів;

- оцінювання якості досягнутого студентами рівня сформованості знань, умінь і навичок з фізичного виховання.

7.3. До змісту методичної діяльності входять:

- розробка програми навчальної дисципліни з фізичного виховання, навчально-методичних комплексів;

- складання розкладу занять спортивних секцій;

- складання індивідуальних планів роботи викладачів, навчально-методичних карт занять, положень про спортивні заходи, журналів обліку роботи навчальної секції, документів звітності.

VIII. Мотивація освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту

8.1. Мотивація до активної участі здобувачів освіти в освітньому процесі з фізичного виховання та спортивних заходах здійснюється шляхом:

- створення у коледжі умов для участі в спортивних заходах за інтересами здобувачів освіти;

- грошовими або іншими матеріальними винагородами студентів – членів збірних команд коледжу зайняті призові місця на зовнішніх змаганнях різного рівня.

8.2. Мотивація викладачів до якісної організації своєї діяльності здійснюється шляхом заохочення, своєчасного оцінювання та відповідної винагороди їх діяльності, підвищення професійного та методичного рівня.